

PRESUDA SUDA

11. veljače 2003.(*)

„Konvencija o provedbi Schengenskog sporazuma – Načelo *ne bis in idem*– Područje primjene – Odluke kojima državno odvjetništvo pravomoćno okončava kaznene progone, bez sudjelovanja suda, nakon što je okrivljenik ispunio određene uvjete”

U spojenim predmetima C-187/01 i C-385/01,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 35. UEU-a koji su Sudu uputili Oberlandesgericht Köln (Visoki zemaljski sud u Kölnu, Njemačka) i Rechtbank van eerste aanleg te Veurne (Prvostupanjski sud u Veurneu, Belgija), u kaznenim postupcima koji se vode pred tim sudovima protiv

Hüseyina Gözütoka (C-187/01)

i

Klausa Brüggea (C-385/01),

o tumačenju članka 54. Konvencije o provedbi Schengenskog sporazuma od 14. lipnja 1985. između vlada država Gospodarske unije Beneluksa, Savezne Republike Njemačke i Francuske Republike o postupnom ukidanju kontrola na zajedničkim granicama (SL 2000, L 239, str. 19.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku: poglavlje 19., svezak 9., str. 12. - 55.), potpisane 19. lipnja 1990. u Schengenu (Luksemburg),

SUD,

u sastavu: G.C. Rodríguez Iglesias, predsjednik, J.-P. Puissechet, M. Wathelet, R. Schintgen (izvjestitelj) i C.W.A. Timmermans, predsjednici vijeća, C. Gulmann, A. La Pergola, P. Jann, V. Skouris, F. Macken, N. Colneric, S. von Bahr i J.N. Cunha Rodrigues, suci,

nezavisni odvjetnik: D. Ruiz-Jarabo Colomer,

tajnik: H.A. Rühl, glavni administrator,

uzimajući u obzir pisana očitovanja koja su podnijeli:

- za H. Gözütoka, N. Hack, *Rechtsanwalt* (C-187/01),
- za njemačku vladu, W.-D. Plessing, u svojstvu agenta (C-187/01 i C-385/01),
- za belgijsku vladu, A. Snoecx, u svojstvu agenta (C-385/01),
- za francusku vladu, R. Abraham i G. de Bergues, te C. Isidoro, u svojstvu agenata (C-187/01),

- za nizozemsku vladu, H. G. Sevenster, u svojstvu agenta (C-187/01 i C-385/01),
- za Komisiju Europskih zajednica, W. Bogensberger i C. Ladenburger (C-187/01), te W. Bogensberger i R. Troosters (C-385/01), u svojstvu agenata,

uzimajući u obzir izvještaj za raspravu,

saslušavši usmena očitovanja H. Gözütoka, kojeg zastupa N. Hack, njemačke vlade, koju zastupa A. Dittrich, u svojstvu agenta, belgijske vlade, koju zastupaju A. Snoecx, te J. Devadder i W. Detavernier, u svojstvu agenata, francuske vlade, koju zastupa R. Abraham, talijanske vlade, koju zastupa G. Aiello, *avvocato dello Stato*, nizozemske vlade, koju zastupa C. Wissels, u svojstvu agenta, i Komisije, koju zastupaju W. Bogensberger i R. Troosters, na raspravi održanoj 9. srpnja 2002.,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 19. rujna 2002.,

donosi sljedeću

Presudu

- 1 Rješenjima od 30. ožujka i 4. svibnja 2001., koja je Sud zaprimio 30. travnja 2001. odnosno 8. listopada 2001., Oberlandesgericht Köln (Visoki zemaljski sud u Kölnu) (C-187/01) i Rechtbank van eerste aanleg te Veurne (Prvostupanjski sud u Veurneu) (C-385/01) postavili su Sudu, na temelju članka 35. UEU-a, po jedno prethodno pitanje o tumačenju članka 54. Konvencije o provedbi Schengenskog sporazuma od 14. lipnja 1985. između vlada država Gospodarske unije Beneluksa, Savezne Republike Njemačke i Francuske Republike o postupnom ukidanju kontrola na zajedničkim granicama (SL 2000, L 239, str. 19.; u daljnjem tekstu: KPSS) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 9., str. 12.-55.), potpisane 19. lipnja 1990. u Schengenu.
- 2 Pitanja su postavljena u okviru dvaju kaznenih postupaka, od kojih se jedan vodi u Njemačkoj protiv H. Gözütoka, a drugi u Belgiji protiv K. Brüggea, za kaznena djela počinjena u Nizozemskoj odnosno Belgiji, iako su postupci pokrenuti u drugoj državi članici protiv dvojice okrivljenika zbog istih djela pravomoćno obustavljeni nakon što su platili novčani iznos koji je odredilo državno odvjetništvo u okviru postupka odustanka od kaznenog progona.

Pravni okvir

- 3 U skladu s člankom 1. Protokola o uključivanju schengenske pravne stečevine u okvir Europske unije, dodanog Amsterdamskim ugovorom Ugovoru o Europskoj uniji i Ugovoru o osnivanju Europske zajednice (u daljnjem tekstu: Protokol), trinaest država članica Europske unije, među kojima je Kraljevina Belgija, Savezna Republika Njemačka i Kraljevina Nizozemska, ovlaštene su među sobom uspostaviti jaču suradnju u području primjene schengenske pravne stečevine kako je navedeno u prilogu navedenom Protokolu.

- 4   Sastavni dio tako definirane schengenske pravne stečevine obuhvaća osobito Sporazum između vlada država Gospodarske unije Beneluksa, Savezne Republike Njemačke i Francuske Republike o postupnom ukidanju kontrola na zajedničkim granicama, potpisan u Schengenu 14. lipnja 1985. (SL 2000, L 239, str. 13.; u daljnjem tekstu: Schengenski sporazum), kao i KPSS.
- 5   Cilj Schengenskog sporazuma i KPSS-a je „da se ukinu kontrole kretanja osoba na zajedničkim granicama [...]” (drugi stavak preambule KPSS-a), s obzirom na to da „se sve tješnja unija naroda država članica Europskih zajednica treba izraziti u slobodi prelaženja unutarnjih granica za sve državljane država članica [...]” (prvi stavak preambule Schengenskog sporazuma). U skladu s prvim stavkom preambule Protokola, cilj schengenske pravne stečevine je „unaprijediti europsku integraciju i osobito omogućiti Europskoj uniji da se brže razvije u područje slobode, sigurnosti i pravde”. U skladu s člankom 2. prvim podstavkom četvrtom alinejom UEU-a, održavanje i razvoj takvog području kojem je osigurano slobodno kretanje osoba, jedan je od ciljeva Europske unije.
- 6   Na temelju članka 2. stavka 1. prvog podstavka Protokola, računajući od dana stupanja na snagu Ugovora iz Amsterdama, schengenska pravna stečevina odmah se primjenjuje na trinaest država članica navedenih u članku 1. navedenog Protokola.
- 7   Na temelju članka 2. stavka 1. drugog podstavka druge rečenice Protokola, Vijeće je 20. svibnja 1999. donijelo Odluku 1999/436/EZ o utvrđivanju, u skladu s odgovarajućim odredbama Ugovora o osnivanju Europske zajednice i Ugovora o Europskoj uniji, pravne osnove za svaku odredbu ili odluku koje čine schengensku pravnu stečevinu (SL L 176, str. 17.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 8., str. 19.-31.). Iz članka 2. te odluke, u vezi s njezinim Prilogom A., proizlazi da je Vijeće odredilo članke 34. UEU-a i 31. UEU-a, obuhvaćene glavom VI. Ugovora o Europskoj uniji, pod nazivom „Odredbe o policijskoj i pravosudnoj suradnji u kaznenim stvarima”, kao pravnu osnovu članaka 54. do 58. KPSS-a.
- 8   Članci 54. do 58. KPSS-a dio su poglavlja 3. pod nazivom „Primjena načela *ne bis in idem*”, glave III. pod nazivom „Policija i sigurnost”. Njima se osobito određuje sljedeće:

„Članak 54.

Protiv osobe protiv koje je sudski postupak pravomoćno okončan u jednoj ugovornoj stranci ne može se voditi postupak u drugoj ugovornoj stranci za ista djela pod uvjetom da je, ako je izrečena kazna i izvršena, trenutačno u postupku izvršenja ili se više, prema zakonima ugovorne stranke koja ju je izrekla, ne može izvršiti.

Članak 55.

1. Ugovorna stranka može prilikom ratificiranja, prihvaćanja ili potvrđivanja ove Konvencije izjaviti da je ne obvezuje članak 54. u jednom od sljedećih slučajeva:

(a) ako su se djela na koja se strana presuda odnosi dogodila u cijelosti ili djelomično na njezinom državnom području; u potonjem slučaju, međutim, ovo izuzeće ne vrijedi ako su se djela dijelom dogodila na državnom području ugovorne stranke u kojoj je presuda donesena;

(b) ako djela, na koje se strana presuda odnosi, predstavljaju djela protiv nacionalne sigurnosti ili drugih jednako važnih interesa te ugovorne stranke;

(c) ako su djela na koje se strana presuda odnosi počinili službenici te ugovorne stranke kršenjem svoje službene dužnosti.

2. Ugovorna stranka koja je dala izjavu u vezi s izuzećem od stavka 1. točke (b), navodi kategorije kaznenih djela, na koje se može odnositi ovaj izuzetak.

3. Ugovorna stranka može u bilo kom trenutku povući izjavu u odnosu na jedno ili više izuzeća od stavka 1.

4. Izuzeća, koja su bila predmetom izjave iz stavka 1. se ne primjenjuju, ako je dotična ugovorna stranka u vezi s istim djelima zatražila od druge ugovorne stranke da pokrene sudski postupak ili je odobrila izručenje dotične osobe.

[...]

Članak 58.

Gornje odredbe ne isključuju primjenu širih nacionalnih odredbi o načelu *ne bis in idem* u odnosu na sudske odluke koje se donose u inozemstvu.”

Glavni postupci i prethodna pitanja

Predmet C-187/01

- 9 H. Gözütok je turski državljanin koji nekoliko godina živi u Nizozemskoj. U gradu Heerlen vodi restoran brze hrane pod nazivom „Coffee- and Teahouse Schorpioen”.
- 10 U okviru dviju pretraga tih prostorija provedenih 12. siječnja i 11. veljače 1996., nizozemska policija otkrila je i zaplijenila 1 kg hašiša, 1,5 kg marihuane i 41 cigaretu hašiša, te 56 g hašiša, 200 g marihuane i 10 cigareta hašiša.
- 11 Iz spisa proizlazi da je kazneni progon pokrenut u Nizozemskoj protiv H. Gözütoka u vezi sa zapljenama od 12. siječnja i 11. veljače 1996. obustavljen nakon što je potonji prihvatio ponudu državnog odvjetništva u okviru postupka odustanka od kaznenog progona i platio iznose od 3 000 NLG odnosno 750 NLG koje je u tom pogledu zatražilo državno odvjetništvo.
- 12 S tim u vezi, članak 74. stavak 1. Wetboek van Strafrechta (nizozemski kazneni zakon) određuje:

„Prije početka rasprave državno odvjetništvo može postaviti jedan ili više uvjeta kako bi se izbjegao kazneni progon za kaznena djela, osim onih za koje je zakonom propisana kazna zatvora na više od šest godina ili za prekršaje. Pravo na kazneni progon nestaje kada se ti uvjeti ispune.”

- 13 Ti uvjeti mogu uključivati plaćanje novčanog iznosa državi, s time da se taj iznos kreće između 5 NLG i najvećeg iznosa kazne koja se može izreći za djelo koje se stavlja na teret.
- 14 Jedna njemačka banka skrenula je pozornost njemačkih tijela na H. Gözütoka 31. siječnja 1996., obavijestivši ih o većim promjenama stanja na njegovom bankovnom računu.
- 15 Kada je od nizozemskih tijela saznala za djelovanja H. Gözütoka, njemačka policija ga je 15. ožujka 1996. uhitila u Njemačkoj, a 1. srpnja 1996. Staatsanwaltschaft Aachen (državno odvjetništvo u Aachenu) (Njemačka) optužilo je H. Gözütoka da je između 12. siječnja i 11. veljače 1996. u Nizozemskoj u najmanje dva navrata bio upleten u trgovanje opojnim sredstvima, od čega jedanput u značajnim količinama.
- 16 Amtsgericht Aachen (Općinski sud u Aachenu, Njemačka) osudio je 13. siječnja 1997. H. Gözütoka na uvjetnu kaznu zatvora u ukupnom trajanju od jedne godine i pet mjeseci.
- 17 H. Gözütok i državno odvjetništvo podnijeli su žalbu na tu presudu i Landgericht Aachen (Općinski sud u Aachenu, Njemačka) je rješenjem od 27. kolovoza 1997. prekinuo kazneni postupak protiv H. Gözütoka, među ostalim zbog toga što su nizozemska tijela, na temelju članka 54. KPSS-a, pravomoćnom odlukom obvezala njemačka tijela progona na odustanak od kaznenog progona. Prema mišljenju navedenog suda, prekid kaznenog progona uslijedio je nakon što je državno odvjetništvo ponudilo nagodbu („transactie”), postupak iz nizozemskog prava koji odgovara pravomoćnoj presudi („rechtskräftige Verurteilung”) u smislu njemačke verzije članka 54. KPSS-a, iako navedena nagodba ne podrazumijeva sudjelovanje suca i nema oblik presude.
- 18 Državno odvjetništvo podnijelo je žalbu protiv tog rješenja Landgerichta Aachen (Općinski sud u Aachenu) pred Oberlandesgericht Köln (Visoki zemaljski sud u Kölnu, Njemačka) koji je, ocijenivši da rješenje spora ovisi o tumačenju članka 54. KPSS-a, odlučio prekinuti postupak i postaviti Sudu sljedeće prethodno pitanje:

„Postoji li u Saveznoj Republici Njemačkoj, na temelju članka 54. KPSS-a, odustanak od kaznenog progona ako je, prema nizozemskom pravu, progon zbog istih djela obustavljen? Konkretno, je li to isto slučaj ako odluka državnog odvjetništva o obustavi postupka jednom kada su ispunjeni određeni uvjeti („transactie” prema nizozemskom pravu) isključuje svaki progon pred nizozemskim sudom, ako pravni poredak drugih ugovornih stranaka određuje da takva odluka zahtijeva odobrenje suda?”

Predmet C-385/01

- 19 Belgijsko državno odvjetništvo optužilo je K. Brüggea, njemačkog državljanina s prebivalištem u Rheinbachu (Njemačka) za namjernu tjelesnu ozljedu i ranjavanje gđe Leliaert 9. listopada 1997. u Oostduinkerkeu (Belgija), što je prouzročilo bolest ili nesposobnost za rad, a što je kršenje članka 392., članka 398. stavka 1. i članka 399. stavka 1. belgijskog kaznenog zakona.
- 20 Gđa Leliaert je kao građanska stranka u kaznenom postupku pred Rechtbank van eerstaanleg te Veurne (Prvostupanjski sud u Veurneu) pred koji je K. Brügge pozvan, zatražila naknadu nematerijalne štete u iznosu od 20 000 BEF, zajedno s kamatama od 9. listopada 1997.

- 21 U okviru istrage koju je Rechtbank van eerste aanleg te Veurne (Prvostupanjski sud u Veurneu) odredio protiv K. Brüggea u vezi s djelima zbog kojih je pozvan pred taj sud, Staatsanwaltschaft Bonn (Državno odvjetništvo u Bonnu, Njemačka) u dopisu od 22. srpnja 1998. predložio mu je izvansudsku nagodbu ako plati iznos od 1 000 DEM. K. Brügge platio je predloženi iznos 13. kolovoza 1998. i državno odvjetništvo je odustalo od kaznenog progona.
- 22 Iz spisa proizlazi da je izvansudska nagodba sklopljena na temelju članka 153.a u vezi s člankom 153. stavkom 1. drugom rečenicom Strafprozessordnung (njemački zakon o kaznenom postupku) na temelju kojeg državno odvjetništvo u određenim uvjetima može odustati od kaznenog postupka, bez odobrenja nadležnog suda, osobito nakon što je okrivljenik uplatio određeni novčani iznos u korist dobrotvorne ustanove ili državne blagajne.
- 23 Ocijenivši da rješenje spora koji se vodi pred njim ovisi o tumačenju članka 54. KPSS-a, Rechtbank van eerste aanleg te Veurne (Prvostupanjski sud u Veurneu) odlučio je prekinuti postupak i postaviti Sudu sljedeće prethodno pitanje:
- „Dozvoljava li članak 54. [KPSS-a] belgijskom državnom odvjetništvu da njemačkog državljanina pozove pred belgijskog kaznenog suca i da bude osuđen ako je njemačko državno odvjetništvo tom njemačkom državljaninu ponudilo, zbog tih istih djela, izvansudsku nagodbu i ako mu je on platio predloženi novčani iznos?”
- 24 S obzirom na njihovu povezanost, Sud je, saslušavši nezavisnog odvjetnika, odlučio spojiti dva predmeta radi donošenja presude, u skladu s člankom 43. Poslovnika.

O prethodnim pitanjima

- 25 Svojim pitanjima, koja valja ispitati zajedno, sudovi koji su uputili zahtjev za prethodnu odluku u biti pitaju primjenjuje li se načelo *ne bis in idem* iz članka 54. KPSS-a jednako na postupke odustanka od kaznenog progona kao što su oni o kojima je riječ u glavnim postupcima.
- 26 Iz članka 54. KPSS-a proizlazi da se niti jedna osoba ne smije progoniti u državi članici za ista djela u pogledu kojih je postupak u drugoj državi članici već „pravomoćno okončan”.
- 27 Postupak odustanka od kaznenog progona, kao što je onaj o kojem je riječ u glavnim postupcima, postupak je kojim državno odvjetništvo, ovlašteno u tu svrhu relevantnim nacionalnim pravnim poretom, odlučuje o odustajanju od kaznenog progona protiv okrivljenika nakon što je potonji ispunio određene obveze, posebno nakon što je platio novčani iznos koji je odredilo navedeno državno odvjetništvo.
- 28 Stoga prvo valja utvrditi da je u okviru takvog postupka kazneni progon obustavljen na temelju odluke koju izdaje tijelo koje je dužno sudjelovati u odlučivanju u kaznenim predmetima u dotičnom nacionalnom pravnom poretku.
- 29 Drugo, valja istaknuti da takav postupak, čiji učinci određeni mjerodavnim nacionalnim zakonom ovise o sudjelovanju okrivljenika u tome da ispunji određene uvjete koje mu je

odredilo državno odvjetništvo, sankcionira protupravno ponašanje koje se stavlja na teret okrivljeniku.

- 30 Na temelju tih okolnosti treba zaključiti da kada je, nakon postupka kao što je onaj o kojemu je riječ u glavnim postupcima, kazneni progon pravomoćno okončan, na dotičnu osobu treba gledati kao da je za nju postupak za djela koja joj se stavljaju na teret „pravomoćno okončan”, u smislu članka 54. KPSS-a. Osim toga, kada okrivljenik izvrši svoje obveze, kaznu koja je posljedica postupka odustanka od kaznenog progona treba smatrati „izvršenom”, kako je određeno istim člankom.
- 31 Činjenica da u okviru takvog postupka ne sudjeluje niti jedan sud i da odluka donesena u takvom postupku nije sastavljena u obliku presude nije takve naravi da dovodi u sumnju to tumačenje, s obzirom na to da takve faze postupka i oblik ne zadiru u učinke toga postupka opisane u točkama 28. i 29. ove presude, koje u nedostatku izričite naznake suprotne članku 54. KPSS-a treba smatrati dostatnima za primjenu načela *ne bis in idem* određenog tom odredbom.
- 32 Osim toga valja istaknuti da niti jedna odredba glave VI. Ugovora o Europskoj uniji o policijskoj i pravosudnoj suradnji u kaznenim stvarima, čiji su članci 34. i 31. određeni da čine pravnu osnovu članaka 54. do 58. KPSS-a, niti Schengenski sporazum niti sam KPSS primjenom članka 54. KPSS-a ne predviđaju usklađivanje ili barem približavanje kaznenih zakonodavstava država članica u području postupaka odustanka od kaznenog progona.
- 33 U tim okolnostima načelo *ne bis in idem*, utvrđeno u članku 54. KPSS-a, bez obzira primjenjuje li se na postupke odustanka od kaznenog progona uz sudjelovanje ili bez sudjelovanja suda, ili na presude, nužno podrazumijeva da postoji međusobno povjerenje država članica u njihove nacionalne kaznene sustave i da je svaka od njih spremna primijeniti kazneno pravo koje je na snazi u drugim državama članicama, čak i ako bi provedba njezinog vlastitog nacionalnog prava dovela do drukčijeg rješenja.
- 34 Primjena od strane jedne države članice načela *ne bis in idem*, kako je određeno člankom 54. KPSS-a, na postupke odustanka od kaznenog progona koji je proveden u drugoj državi članici bez sudjelovanja suda, iz istih razloga ne podliježe uvjetu da pravni poredak prve države članice ne zahtijeva također takvo sudske sudjelovanje.
- 35 Takvo tumačenje članka 54. KPSS-a primjereno je zbog toga što je to jedino tumačenje koje daje prednost namjeni i cilju navedene odredbe nad postupovnim ili formalnim aspektima koji se razlikuju u dotičnim državama članicama, i koje jamči primjerenu primjenu navedenog načela.
- 36 S tim u vezi s jedne strane valja istaknuti, kako proizlazi iz članka 2. prvog podstavka četvrte alineje UEU-a, da je cilj koji si je Europska unija postavila Amsterdamskim ugovorom održavanje i razvoj prostora slobode, sigurnosti i pravde u kojem je osigurano slobodno kretanje osoba.
- 37 Osim toga, iz prvog podstavka preambule Protokola proizlazi da je namjena uključivanja schengenske pravne stečevine u okvir Europske unije, koji uključuje i članak 54. KPSS-a, ojačati europsku integraciju te osobito omogućiti Europskoj uniji da se brže razvije u prostor slobode, sigurnosti i pravde, čiji je cilj njegovo održavanje i razvoj.

- 38 Članak 54. KPSS-a, čiji je cilj spriječiti da nijedna osoba zbog toga što koristi svoje pravo na slobodu kretanja ne bude proganjana zbog istih djela na državnom području više država članica, ne može korisno doprinijeti potpunoj realizaciji tog cilja ako se također ne primijeni na odluke koje dovode do pravomoćnog okončanja kaznenih progona u državi članici, čak i ako su donesene bez sudjelovanja suda i nisu donesene u obliku presude.
- 39 S druge strane, nacionalni pravni poretci koji predviđaju primjenu postupaka odustanka od kaznenog progona, kao što su oni o kojima je riječ u glavnom postupku, to čine samo u određenim okolnostima ili za određena kaznena djela taksativno navedena ili određena, koja u pravilu ne predstavljaju najteža kaznena djela i kažnjavaju se relativno blagim kaznama.
- 40 U tim okolnostima ograničenje primjene članka 54. KPSS-a samo na one odluke o okončanju kaznenog progona koje donosi sud ili se donose u obliku presude rezultiralo bi time da ne bi bilo moguće iskoristiti načelo *ne bis in idem* određeno tom odredbom, i zbog toga ni slobodno kretanje koje se njome želi olakšati, osim za optuženike okrivljene za kaznena djela koja bi s obzirom na njihovu težinu ili izrečenu kaznu isključivala primjenu pojednostavljenog načina rješavanja određenih kaznenih predmeta kroz postupak odustanka od kaznenog progona, kao što su oni o kojima je riječ u glavnim postupcima.
- 41 Njemačka, belgijska i francuska vlada ipak ulažu prigovor da se, ne samo tekst članka 54. KPSS-a, nego također i sistematika te odredbe, te osobito njezina povezanost s člancima 55. i 58. navedene konvencije, kao i namjera njezinih ugovornih stranaka i određeni drugi međunarodni tekstovi s istim ciljem, protive tomu da se navedeni članak 54. tumači na način da se primjenjuje na postupke odustanka od kaznenog progona bez sudjelovanja ijednog suda. Belgijska vlada dodaje da se u svrhu primjene ove posljednje odredbe odluka donesena u postupku, kao što je ona o kojoj je riječ u predmetu Brügge, ne može izjednačiti s pravomoćnom presudom osim ako prava oštećenika nisu valjano očuvana.
- 42 Prvo, što se tiče teksta članka 54. KPSS-a valja podsjetiti, kako proizlazi iz točaka 26. do 38. ove presude, da se s obzirom na cilj i namjenu te odredbe upotreba pojmova „pravomoćno okončan” ne protivi tomu da se ta odredba tumači na način da se također može primjenjivati u postupcima odustanka od kaznenog progona, kao što su oni o kojima je riječ u glavnim postupcima, bez sudjelovanja ijednog suda.
- 43 Drugo, također i pod pretpostavkom da se članak 54. KPSS-a primjenjuje samo na presude ili postupke odustanka od kaznenog progona uz sudjelovanja suda, članci 55. i 58. KPSS-a usklađeni su s tumačenjem te odredbe kako proizlazi iz točaka 26. do 38. ove presude.
- 44 Naime, s jedne strane, s obzirom na to da članak 55. KPSS-a državama članicama dozvoljava isključivanje primjene načela *ne bis in idem* za određena djela taksativno nabrojena, a koja se pojavljuju u stranim presudama, on se treba logično odnositi na ista djela i postupke kao što su oni kojima se, zbog navedenih djela, postupak protiv osobe može smatrati „pravomoćno okončan” u smislu članka 54. KPSS-a. Isto valja zaključiti i zbog toga što članci 54. i 55. KPSS-a u većini jezičnih verzija koriste isti pojam za označavanje tih djela i postupaka.

- 45 S druge strane, primjena članka 54. KPSS-a na postupke odustanka od kaznenog progona kao što su oni o kojima je riječ u glavnim postupcima nije takve naravi da članak 58. KPSS-a liši njegovog korisnog učinka. U skladu s njegovim tekstom ta odredba ustvari omogućuje državama članicama primjenu nacionalnih odredaba koje su šire od onih predviđenih ne samo u članku 54. KPSS-a, nego također i u svim njegovim odredbama koje se odnose na načelo *ne bis in idem*. Osim toga, ne omogućuje im samo njegovu primjenu na sudske odluke različite od onih koje spadaju u područje primjene navedenog članka 54., nego im na općenitiji način priznaju pravo primjene nacionalnih odredaba dajući tom načelu veći značaj ili čineći njegovu primjenu ovisnom o manje restriktivnim uvjetima, bez obzira na narav dotičnih stranih odluka.
- 46 Treće, što se tiče namjere ugovornih stranaka koja bi proizlazila iz određenih dokumenata nacionalnih parlamenata u vezi s ratifikacijom KPSS-a ili Konvencije između država članica Europskih zajednica o primjeni načela *ne bis in idem* od 25. svibnja 1987., koja u svojem članku 1. sadržava odredbu u biti istovjetnu onoj u članku 54. KPSS-a, dovoljno je istaknuti da ti dokumenti datiraju prije uključivanja schengenske pravne stečevine u okvir Europske unije Amsterdamskim ugovorom.
- 47 Naposljetku, što se tiče navoda belgijske vlade prema kojem bi primjena članka 54. KPSS-a na nagodbe u kaznenim postupcima dovela u pitanje prava oštećenika iz kaznenog djela, treba utvrditi da je jedini učinak načela *ne bis in idem*, kako ga određuje navedena odredba, izbjeći da osoba protiv koje je postupak pravomoćno okončan u jednoj državi članici nije ponovno kazneno progonyjena za ista djela u drugoj državi članici. Navedeno načelo ne sprječava oštećenika ili bilo koju drugu osobu koja je oštećena ponašanjem okrivljenika da podigne ili pokrene civilnu tužbu s ciljem traženja naknade radi štete koju je pretrpjela.
- 48 S obzirom na prethodna razmatranja, na postavljena pitanja valja odgovoriti da se načelo *ne bis in idem*, određeno u članku 54. KPSS-a, primjenjuje jednako na postupke odustanka od kaznenog progona, kao što su oni o kojima je riječ u glavnim postupcima, kojima državno odvjetništvo države članice bez sudjelovanja suda okončava kazneni postupak koji se vodi u toj državi nakon što je okrivljenik ispunio određene obveze te posebno nakon što je platio novčani iznos koji je odredilo državno odvjetništvo.

Troškovi

- 49 Troškovi njemačke, belgijske, francuske, talijanske i nizozemske vlade kao i Komisije ne nadoknađuju se. Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka.

Slijedom navedenog,

SUD,

odlučujući o pitanjima koja su mu uputili Oberlandesgericht Köln (Visoki zemaljski sud u Kölnu, Njemačka) i Rechtbank van eerstaanleg te Veurne (Prvostupanjski sud u Veurneu, Belgija) rješenjima od 30. ožujka i 4. svibnja 2001., odlučuje:

Načelo *ne bis in idem*, određeno u članku 54. Konvencije o provedbi Schengenskog sporazuma od 14. lipnja 1985. između vlada država Gospodarske unije Beneluksa, Savezne Republike Njemačke i Francuske Republike o postupnom ukidanju kontrola na zajedničkim granicama, potpisane 19. lipnja 1990. u Schengenu, primjenjuje se jednako na postupke odustanka od kaznenog progona, kao što su oni o kojima je riječ u glavnim postupcima, kojima državno odvjetništvo države članice bez sudjelovanja suda okončava kazneni postupak koji se vodi u toj državi nakon što je okrivljenik ispunio određene obveze te posebno nakon što je platio novčani iznos koji je odredilo državno odvjetništvo.

Objavljeno na javnoj raspravi u Luxembourggu 11. veljače 2003.

[Potpisi]

---

* Jezici postupka: njemački i nizozemski

RADNI PRIJEVOD